

Posudek na diplomovou práci:

Adolf Kubička: Vznik a působení Církve československé v katolických farnostech českobrodského regionu v letech 1919-24. Katolická teologická fakulta Praha 2009

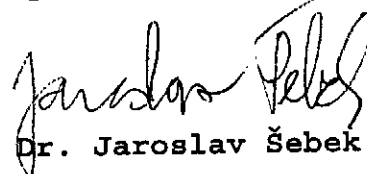
Adolf Kubička zpracoval ve své práci velmi zevrubně dějiny Církve československé v regionu Českobrodsko. Na úvod se věnoval rozpracování otázky charakteru náboženské situace, jež panovala po první světové válce v Československu. Vznik československého státu v roce 1918 totiž doprovázela silná antikatolická vlna, která byla dána souhrou několika faktorů, včetně silného protikatolického naladění vůdčích národních elit, které stály u vzniku samostatné republiky. V české společnosti se postupně fixovala představa o zásadní nesmiřitelnosti mezi katolictvím a českým národem. Radikální protikatolický postoj odpovídal tehdy i náladám značné části obyvatelstva, které po pádu monarchie potřebovalo a vyžadovalo „obraz nepřítelů“. Tyto nálady současně doprovázel vzrůst reformního hnutí uvnitř katolického duchovenstva. Lze tak souhlasit s autorovým názorem, že se při etablování Československé republiky prolnuly tyto skutečnosti, jež pak zásadně ovlivnily podobu konfesního života první republiky.

Po tomto úvodu následuje podrobná sonda do poměrů na Českobrodsku, a to jak ekonomicko-sociálních, tak i náboženských. V centru autorovy pozornosti jsou však především mikrosondy, mapující fakt, jak se odrážely celostátní nálady ve vztahu k náboženským otázkám do života zdejších obcí. Velkou pozornost věnoval projevům protikatolické vlny i střetům mezi příslušníky Církve československé a římskokatolické. Připomíná například spory kolem využívání kostelů a nebo hřbitovů. Zmiňuje také další typy konfliktů, mimo jiné útoky na sochy sv. Jana Nepomuckého, jehož postava byla v interpretacích českých pokrokářů zosobněním doby temna a katolické protireformace. Velkou částí českých vlasteneckých a intelektuálních kruhů byl navíc od 19. století vnímána tato

osobnost jako „jezuitský“ světec který měl v kolektivní paměti českého národa vytěsnit úctu k památce M. Jana Husa. Podstatnou část práce samozřejmě tvoří popis utváření náboženské obce Církve československé na Českobrodsku s biografickými črtami jejích zakladatelských osobností a podrobně podaným vnitřním vývojem. Analýzu vývoje Církve československé v podmínkách českobrodského regionu podal autor velmi přehledně v interakci s vývojem katolické církve a na základě obsáhlých rešerší dochovaných pramenů, dobového tisku, vzpomínek pamětníků a relevantní literatury.

V autorově reflexi mi však scházely zmínky o věroučných sporech uvnitř Církve československé, které byly velmi živé právě ve sledovaném období - tedy od vzniku této církve do roku 1924. Názorové střety byly dokladem ideové neukotvenosti nově etablované církve a složitého hledání konfesní linie, na níž by se shodla většina jejích členů. Personálně se tato diskuse projevovала střety mezi Karlem Farským, prosazujícím zcela nové církevní učení, a Metodějem Pavlíkem (pozdějším biskupem Gorazdem), který zastával názor, že by se nově vzniklá církev měla úzce provázat s nějakou tradiční křesťanskou církví (Pavlík sám byl přívržencem spojení s pravoslavím a po odchodu z Církve československé byl vůdčím představitelem ortodoxní církve v Československu). Bylo by proto zajímavé sledovat, zdali měly tyto věroučné spory dopad také do církevní obce v popisovaném regionu.

Předkládaná práce však svým zpracováním a obsahem splňuje požadovaná odborná kritéria na diplomovou práci a plně ji doporučuji k obhajobě.

Dr. Jaroslav Šebek

Historický ústav AV ČR, v.v.i.

Prosecká 76

190 00 Praha 9